

gróf Széchényi Imre

(1858-1905)

Munkássága különös tekintettel a mezőgazdaság fejlesztésére

Széchényi Imre 1900 előtt a parasztkérdés legavatottabb ismerője.

1881-ben sógorával, Andrássy Gyulával tanulmányútra ment az Egyesült Államokba. Itt különösen két kérdéskör érdekelt:

- miért alacsony az amerikai búza önköltsége,
- hogyan él az amerikai farmer, mi a titka a farmergazdaságnak.

Látta, hogy az USA virágzásának a titka az óriási belső piac, valamint a demokrácia szükséges kelléke a gazdasági virágzásnak. Megfigyelte a mezőgazdaságban alkalmazott technikát, mely megkönnyítette a munkát, és csökkentette az önköltséget.

Felismerte, hogy a gazdasági fejlődésnek kiinduló pontja a technika fejlesztése.

Hazatérte után tapasztalatait itthon hasznosította, és Amerikai levelek címen tette közzé.

1882-től Somogy vármegye közigazdasági előadója. Ebben a hivatalban nyilvánult meg különleges tehetsége, amellyel a megye közigazdasági életét irányította és fejlesztette. A legnagyobb mértékben igyekezett a paraszti viszonyokat megismerni. Ez a maga korában példa nélküli!

Statisztikát állított össze (1885 tája) a parasztság helyzetéről, eszköztáráról. Megelőzve ezzel az 1895-ös mezőgazdasági összeírást. Első Somogyról szóló munkája 1887-ben jelent meg.

Az ő nevéhez fűződik a Szentimrei Földműves Iskola alapítása. Ezzel Somogy megye mezőgazdaságának modernizációja szempontjából elévülhetetlen érdemeket szerzett. Ugyanakkor ezzel elindította a Földművelési Minisztérium által finanszírozott mezőgazdasági iskolák egész sorát.

Hatékonyan részt vett a filoxéra nevű gyökértetű okozta károk elhárításában. Törlesztéses hitelt szerzett a fonyódi szőlősgazdáknak, melynek segítségével homokos talajon telepítették szőlőültetvényeiket. A hálás parasztok Széchényi Imre feleségéről, Andrássy Máriáról nevezték el ezt a területet Mária-telepnek (ma: Balatonmária).

Somogyot fejlesztő programjának kiemelkedő területe a Balaton. Megalapította a Balatoni Halászszerkezetet.

Földvár-pusztát üdülöteleppé fejlesztette. Keze nyomán Balatonföldvár a déli part legkeresettebb üdülőhelye lett.

Tudományos munkássága:

- Amerikai levelek (Bp. 1883.);
- Homestead és birtokminimum (Bp. 1883.);
- Somogy vármegye monográfiája (Bp. 1892.) Ez volt a akadémiai székfoglalója.
- Telepítési törekvések (Bp- 1893.);
- Bimetalizmus és a termények árnyatlása;
- Somogyvári Kupa-vár;
- A szerkezeti alapon való kölcsönös biztosítás (Bp. 1899.);
- Az egyke (Bp. 1906.).

Közéleti tevékenysége:

- Főrendház tagja, császári és királyi kamarás;
- Magyar Földhitel Intézet felügyelő bizottságának tagja;
- Magyar Gazdaszerkezetekhez kapcsolódó szerkezetek szervezője;
- Magyar Ipari és Kereskedelmi Bank igazgatósági tagja,
- Magyar Általános Hitelbank igazgatósági tagja,
- Magyar Atlétikai Club alelnöke;
- Magyar Olimpiai Nagybizottság elnöke;
- Katolikus Kongura bizottságának tagja;
- Homokszőlő telepítési kormánybiztos;
- Magyar Mezőgazdák Szerkezetének alapítója;
- Balatoni Halászszerkezet alapítója;
- Balatoni Szerkezet elnöke;
- Régészeti és Történelmi Társulat somogyi választmányi tagja;

Gróf Széchényi Imre nevét Balatonföldváron utca, és az általános iskola (2002. március 14-óta) viseli.

Oktatáshoz fűződő tevékenysége:

- Somogy megyében (19 évesen) tizenötezer forinttal segítette a csurgói és nagyatádi járások népiskoláit, valamint a kaposvári és a csurgói gimnáziumot;
- Szentimrén földműves iskolát alapított.

Széchenyi István után nincs még egy magyar, aki annyit tett volna az ország gazdasági fellendüléséért, mint Gróf Széchenyi Imre. Sajnálatos, hogy mindezt kevesen tudják, nincs méltó helyen a magyar agrártörténelemben.

Balatonföldváron 1907-ben avatták fel szobrát. A környék parasztjai hálájuk és tiszteletük jeléül megjelentek az avató ünnepségen. A szobrot az 50-es években ledöntötték, azóta emléktábla emlékeztet rá az iskola falán.

Gróf Széchenyi Imre egész életében arra törekedett, hogy a köz hasznára legyen. Életcélját ő maga így fogalmazta meg:

„Tökéletesülni és tökéletesíteni”.